ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 85.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 30-го Октября — 1845 — Wilno. WTOREK, 30-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 24 Октября.

Высочайшимъ Указомъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, даннымъ Правительствующему Сенату Сентября 18-го, Всемилостивѣйше пожалованы, согласно удостоенію Правительствующаго Сената, Коллежскіе Совѣтники: Новгородскій Вице-Губернаторъ Ѳедоръ *Бунаковъ*; Витебскій Губернскій Люстраторъ Государственныхъ Имуществъ Антонъ *Пташинскій* — въ Статскіе Совѣтники; Надворные Совѣтники: Товарищъ Предсѣдателя Вологодской Палаты Гражданскаго Суда Иванъ *Козловскій*, и Чиновникъ особыхъ порученій при Виленскомъ Военномъ Губернаторѣ, Гродненскомъ, Минскомъ и Ковенскомъ Генералъ-Губернаторѣ Эдуардъ фонъ-*Кейтъ*—въ Коллежскіе Совѣтники.

—

Извѣстія съ Кавказа.

Послѣ блистательной экспедиціи Генералъ-Лейтенанта *Шварца* въ землю Дидойцевъ, спокойствіе нигдѣ не нарушалось на линіяхъ нашихъ въ теченіе минувшаго Сентября. Всѣ свѣдѣнія, изъ горъ получаемыя, подтверждаютъ, что мятежники утомлены кампаніею нынѣшняго года, въ продолженіе которой они понесли весьма чувствительныя потери. Оставаясь однако въ постоянной готовности отразить и строго наказать всякое непріязненное покушеніе на предѣлы наши, или на покорныя намъ горскія общества, войска продолжаютъ успѣшно строительныя работы по окончанію Укрѣпленій Воздвиженскаго и Куринскаго, подъ вѣдѣніемъ Генералъ-Лейтенанта *Фрейтага*, и по водворенію казачьихъ станицъ на Сунжѣ, подъ командою Генералъ-Маіора *Нестерова*.

Работы по возведенію новаго укрѣпленія въ Чиръ Юртѣ, на Сулакѣ, на прямомъ сообщеніи между Крѣпостью Внезапною и Евгеніевскимъ Укрѣпленіемъ, производятся также съ полнымъ успѣхомъ войсками особаго отряда, ввѣреннаго Генералъ-Лейтенанту *Лабинцову*. Враждебныя племена, не смотря на близкое ихъ сосѣдство, не дерзаютъ препятствовать утвержденію нашему въ семъ важномъ пунктѣ, у самой подошвы горъ лежащемъ. Вмѣстѣ съ тѣмъ расположеніе отряда обезпечиваетъ Шамхальскую Равнину отъ прорывовъ хищническихъ партій. Состояніе здоровья войскъ весьма удовлетворительно.

Говорятъ, что *Шамиль* устраиваетъ новое себѣ жилище близъ аула Ведень, на дорогѣ отъ Дарго къ верховьямъ рѣки Аргуна.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 24-go Października.

Przez Najwyższy Ukaz, z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, dany Rządzącemu Senatowi 18-go Września, Najłaskawiéj mianowani, stosownie do uznania Rządzącego Senatu, Radzcy Kollegialni: Nowgorodzki Wice-Gubernator Teodor *Bunakow* i Witebski Gubernialny Lustrator Dóbr Skarbowych Antoni *Ptaszyński*—Radzcami Stanu; Radzcy Dworu: Towarzysz Prezydenta Wołogodzkiéj Izby Cywilnego Sądu Jan *Kozłowski*, i Urzędnik do szczególnych poleceń przy Wileńskim Wojennym Gubernatorze, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jenerał-Gubernatorze Edward *von Keit*— Radzcami Kollegialnemi.

—

Wiadomości z Kaukazu.

Po świetnéj wyprawie Jenerał-Porucznika *Schwartsa* do ziemi Didojców, spokojność nigdzie nie była zakłóconą na linijach naszych w ciągu zeszłego Września. Wszystkie wiadomości z gór otrzymane zgadzają się w tém, że powstańcy znużeni są kampaniją tegoroczną, w któréj ponieśli nader dotkliwe straty. Zostając wszakże w ciągłéj gotowości do odparcia wszelkiego nieprzyjacielskiego pokuszenia na nasze granice, lub na uległe nam gminy góralskie, wojska czynnie posuwają budownicze roboty ku ukończeniu warowni Wozdwiżeńskiéj i Kurińskiéj, pod zawiadywaniem Jenerał-Porucznika *Frejtaga*, i ku założeniu kozackich stanic w Sunży, pod wodzą Jenerał-Majora *Nesterowa*.

Roboty ku wzniesieniu nowéj warowni w Czyr-jurt, na Sulaku, na prostéj kommunikacyi między twierdzą Wniezapnaja i Ewgenjewską warownią, dokonywają się też z zupełną skutecznością przez wojska oddziału, powierzonego Jenerał-Porucznikowi *Łabincow*. Nieprzyjaźne plemiona, mimo ich bliskość, nie śmięją przeszkadzać ustaleniu się naszemu na tym ważnym punkcie, położonym u saméj stopy gór. W tymże czasie, rozłożenie oddziału zabezpiecza Szamchalską równinę od napadów partyj rabusiów. Stan zdrowia w wojskach jest nader zaspokajający.

Mówią, że *Szamil* urządza nową dla siebie siedzibę w bliskości aułu Weden, na drodze z Dargo, w górę rzeki Argun.

Положеніе дѣлъ на правомъ флангѣ Кавказской Линіи самое благопріятное. Главнокомандующій лично осмотрѣлъ теченіе Кубани и Лабы, на обратномъ пути изъ Севастополя, гдѣ онъ имѣлъ счастіе представляться Государю Императору. Генералъ-Адъютантъ Князь *Воронцовъ* принялъ депутаціи отъ различныхъ Черкесскихъ племенъ съ изъявленіемъ ихъ покорности. Еще въ началѣ лѣта, Темиргоевцы, въ числѣ 15-ти тысячъ душъ, вышли изъ горъ, по вызову Князя Воронцова, и поселились на Лабѣ, подъ выстрѣлами нашихъ укрѣпленій. Примѣру ихъ последовали Бесленѣевцы и Мохошевцы, считающіе до 2-хъ тысячъ дворовъ. Еще замѣчательнѣе, что непримиримые доселѣ Шапсуги въ первый разъ прислали депутатовъ. Такое начало обѣщаетъ благія послѣдствія, тѣмъ болѣе, что въ нынѣшнемъ году и воинственныя племена восточнаго берега Чернаго Моря обнаружили склонность къ миролюбивымъ отношеніямъ.

Главнокомандующій, прибывъ нынѣ въ Ставрополь, полагаетъ возвратиться въ Тифлисъ около половины Октября, послѣ осмотра Кабардинской Линіи, Владикавказа и новыхъ станицъ на Сунжѣ.

ПРАВИЛА

о выдѣлкѣ и продажѣ горячихъ напитковъ Евреями въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ имъ дозволено постоянное жительство.

(*Окончаніе.*)

21) Если кто либо изъ Евреевъ внѣ городовъ и мѣстечекъ (за исключеніемъ лишь тѣхъ мѣстъ, въ коихъ питейные откупы или акцизные сборы отданы въ содержаніе Евреямъ), будетъ содержать кабакъ, шинокъ, корчму или другое заведеніе для продажи питей, подлежащихъ питейному сбору или акцизу, или же будетъ наниматься для какихъ бы то ни было работъ въ такихъ заведеніяхъ, или будетъ жить въ домахъ, въ коихъ производится распивочная продажа питей; то онъ подвергается за сіе денежному взысканію: въ первый разъ 30 рублей, во второй 60 рублей серебромъ, а въ третій разъ онъ приговаривается къ лишенію всѣхъ особенныхъ, лично и по состоянію присвоенныхъ ему правъ и преимуществъ, и къ отдачѣ въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства, на время отъ одного года до 2-хъ лѣтъ. Если онъ и послѣ сего будетъ снова изобличенъ въ томъ же нарушеніи закона, то отдается въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства на время отъ 6 до 8 лѣтъ.

Примѣчаніе. Сіе правило не распространяется на тѣхъ Евреевъ, которые содержатъ означенныя въ сей статьѣ заведенія, по контрактамъ и другимъ сдѣлкамъ, съ частными лицами заключеннымъ на законномъ основаніи, прежде окончанія сроковъ симъ контрактамъ или сдѣлкамъ.

22) Евреи, оставленные при содержимыхъ ими питейныхъ заведеніяхъ до истеченія контрактныхъ сроковъ, если будутъ изобличены въ продажѣ горячихъ напитковъ ниже установленной таксы, чрезъ уменьшеніе цѣны оныхъ, или чрезъ возвышеніе градусовъ, или чрезъ увеличеніе мѣръ, подвергаются взысканію за каждое ведро проданныхъ, такимъ образомъ, напитковъ, въ первый разъ 5 рублей, во второй 10, а въ третій 20 рублей и сверхъ того лишаются предоставленнаго имъ по контракту права производить продажу горячихъ напитковъ. Симъ же взысканіямъ и на томъ же основаніи подвергаются изобличенные въ отдачѣ покупателямъ или потребителямъ горячихъ напитковъ за неполную противъ установленной цѣну, въ безплатной уступкѣ оныхъ въ видѣ подарка, въ придачѣ при распивочной продажѣ закусокъ безденежно и въ другихъ подобныхъ изворотахъ, клонящихся къ нарушенію закона о непродажѣ напитковъ ниже установленной таксы.

23) Тѣ изъ Евреевъ, несодержащихъ откупа по контракту, которые хотя и не изобличены въ содержаніи означенныхъ въ ст. 21-й заведеній для продажи питей, но будутъ гдѣ либо заниматься, лично, или чрезъ другихъ Евреевъ или Христіанъ, недозволенною имъ продажею подлежащихъ питейному сбору или акцизу напитковъ, или же разносить или развозить оные лично, или чрезъ другихъ по селеніямъ, полямъ и дорогамъ, для распивочной продажи, обмѣна или подъ видомъ угощенія, подвергаются за сіе

Stan rzeczy na prawém skrzydle linii Kaukazkiéj jest najpomyślniejszy. Głównodowodzący osobiście obejrzał bieg rzek Kubani i Łaby, w powrócie z Sewastopola, gdzie miał szczęście przedstawiać się N. Cesarzowi Jego Mości. Jenerał-Adjutant Xiążę *Woroncow* przyjmował deputacyą od rozmaitych plemion Czerkieskich, z oświadczeniem ich uległości. Już na początku lata Temirgojewcy, w liczbie 15.000 dusz, wyszli z gór na wezwanie Xięcia Woroncowa i osiedli po nad Łabą, pod zasłoną naszych warowni. Za ich przykładem poszli Besleniejewcy i Mochoszewcy, w liczbie około 2,000 dymów. Nadto, godna uwagi, że dotąd nieugięte Szapsugi, poraz piérwszy przysłali deputatów. Taki początek każe rokować pomyślne następstwa, tém bardziéj, że w niniejszym roku i bitne plemiona wschodniego brzégu Morza Czarnego, okazały skłonność do zawiązania stosunków pokoju.

Głównodowodzący przybywszy teraz do Stawropola, zamierza wrócić do Tyflisu około połowy Pazdziernika, po obejrzeniu Kabardyńskiéj linii, Władikaukazu i nowych stanic w Sunży.

PRAWIDŁA

o pędzeniu i przedaży gorących napojów przez Żydów, w tych miejscach, gdzie im jest dozwolone stałe zamieszkanie.

(*Dokończenie.*)

21) Jeśli którykolwiek z Żydów, za obrębem miast i miasteczek (wyjąwszy te miejsca, w których trunkowe kabaki lub akcyzowe pobory, wydzierżawione są Żydom), trzymać będzie kabak, szynk, karczmę lub inny zakład dla przedaży napojów, podlegających opłatom trunkowym albo akcyzie, alboli też będzie się najmował do jakichkolwiek robot w takich zakładach, lub mieszkał w domach, w których odbywa się cząstkowa przedaż gorących napojów — tedy ulega za to karze pieniężnéj: za piérwszy raz 30 rubli, za drugi 60 rubli srébrem, a za trzeci raz skazuje się na utratę wszelkich szczególnych, osobiście lub jego stanowi służących praw i przywilejów, i oddaje się do poprawczych rót aresztanckich cywilnego zarządu, na przeciąg czasu od jednego roku do 2-ch lat. Jeśli zaś i potém jeszcze zostanie przekonany powtórnie o podobnéż przestąpienia prawa, tedy oddaje się do poprawczych rót aresztanckich cywilnego zarządu na przeciąg czasu od 6-ciu do 8-miu lat.

Uwaga. Prawidło to nie rozciąga się do tych Żydów, którzy trzymają wyrażone w tym artykule zakłady na mocy kontraktów i innych umów. zawartych z prywatnemi osobami, na zasadzie prawnéj, przed upływem terminu tych kontraktów lub umów.

22) Żydzi, zostawieni przy dzierżawionych przez siebie trunkowych zakładach do upływu terminu kontraktów, jeśli będą przekonani o przedaż gorących napojów taniéj od ustanowionéj taxy, czy to przez zmniejszenie ich ceny, czy przez podwyższenie stopnia ich mocy, albo też przez powiększenie miary, ulegają karze pieniężnéj za każde wiadro przedanych tym sposobem napojów za piérwszy raz 5 rubli, za drugi 10, a za trzeci 20 rubli, i prócz tego tracą udzielone sobie na mocy kontraktu prawo trudnienia się przedażą gorących napojów. Tymże karom i na tejże zasadzie ulegają przekonani o dawanie kupującym lub używającym gorących napojów za niezupełną w stosunku do ustanowionéj cenę, o bezpłatne onych ustępowanie w sposobie daru, o dodawanie przy cząstkowéj przedaży bezpłatnie zakąsek, tudzież o inne podobne wybiegi, dążące do naruszenia prawa o nieprzedawaniu napojów taniéj od ustanowionej taxy.

23) Ci z Żydów, nie trzymających kabaku na mocy kontraktu, którzy chociaż nie są przekonani o utrzymanie wyrażonych w art. 21-m zakładów dla przedaży napojów, ale będą gdziekolwiek trudnić się, osobiście lub za pośrednictwem innych Żydów czy Chrześcian, wzbronioną im przedażą ulegających trunkowemu poborowi lub akcyzie napojów, albo też roznosić i rozwozić je osobiście lub za pomocą innych po wsiach, polach i drogach, dla cząstkowéj przedaży, zamiany, lub w sposobie traktamentu, ulegają za to następnym karom: 1) Jeśli którekolwiek z tych

слѣдующимъ взысканіямъ: 1) Когда которое либо изъ сихъ нарушеній закона учинено ими въ первый разъ и безъ всякаго со стороны виновныхъ противъ поимщиковъ или открывателей насилія, то сверхъ конфискаціи захваченныхъ напитковъ, виновные подвергаются денежному взысканію за каждое ведро какъ на лицо найденныхъ, такъ и тѣхъ, которые хотя уже на лицо не найдены, но по несомнительнымъ доказательствамъ, дѣйствительно обращались въ противузаконной развозкѣ или продажѣ, втрое противу установленной Комитетомъ продажной цѣны, считая и остающіяся сверхъ круглаго числа части ведръ за цѣлыя ведра; 2) Когда же они изобличены въ томъ же противузаконномъ дѣяніи во второй разъ, то, сверхъ опредѣленныхъ въ предшедшемъ пунктѣ конфискаціи и денежнаго взысканія, подвергаются лишенію всѣхъ особенныхъ, какъ лично, такъ и по состоянію присвоенныхъ имъ правъ и преимуществъ, и ссылкѣ на житье въ губернію Томскую или Тобольскую, или, буде они по закону не изъяты отъ наказаній тѣлесныхъ, наказанію розгами отъ 50 до 60 ударовъ и отдачѣ въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства на время отъ одного года до двухъ лѣтъ; 3) Когда жъ ими будетъ оказано сопротивленіе поимщикамъ или открывателямъ, хотя и безъ насильственныхъ дѣйствій, то они, сверхъ опредѣленныхъ выше конфискаціи и денежнаго взысканія, подвергаются: въ первый разъ наказанію означенному во 2-мъ пунктѣ сей статьи, а во вторый также лишенію всѣхъ особенныхъ лично и по состоянію присвоенныхъ имъ правъ и преимуществъ и ссылкѣ на житье въ губернію Томскую или Тобольскую, съ заключеніемъ на время отъ одного года до двухъ лѣтъ, или буде они по закону не изъяты отъ наказаній тѣлесныхъ, наказанію розгами отъ 60 до 70 ударовъ и отдачѣ въ исправительныя арестантскія роты гражданскаго вѣдомства на время отъ двухъ до четырехъ лѣтъ.

Въ случаѣ если сопротивленіе поимщикамъ или открывателямъ было сопровождаемо и насильственными дѣйствіями, то, сверхъ постановленныхъ въ 1-мъ пунктѣ конфискаціи и денежнаго взысканія, они подвергаются наказаніямъ, опредѣленнымъ въ законѣ за возстаніе противъ властей, Правительствомъ установленныхъ.

24) Симъ же взысканіямъ и наказаніямъ и на томъ же основаніи подвергаются и всѣ принимавшіе участіе или содѣйствовавшіе Евреямъ въ противузаконныхъ продажѣ, развозѣ или разносѣ.

25) Если кто изъ Евреевъ, содержащихъ откупы будетъ въ своихъ заведеніяхъ питейной продажи, состоящихъ въ селеніяхъ или въ двухверстномъ разстояніи отъ откупа, употреблять Евреевъ же въ повѣренные, сидѣльцы или другіе откупные служители; то онъ за сіе подвергается денежному взысканію отъ ста до пяти сотъ рублей серебромъ за каждаго принятаго для сихъ услугъ Еврея и за каждый разъ, смотря по продолжительности времени, въ которое онъ имѣлъ Еврея въ своемъ заведеніи.

IV. *О наблюденіи за исполненіемъ сихъ правилъ.*

26) Наблюденіе за исполненіемъ сихъ правилъ возлагается на Городскія и Земскія Полиціи; по государственнымъ же и другимъ особаго вѣдомства имѣніямъ, — на учрежденныя надъ ними управленія, съ личною ихъ отвѣтственностію за всякое послабленіе, подъ опасеніемъ выше опредѣленнаго взысканія.

27) Уѣздные Предводители Дворянства и существующіе въ Западныхъ губерніяхъ особые Комитеты, съ своей стороны, наблюдая за точнымъ исполненіемъ всѣхъ правилъ, здѣсь изложенныхъ, буде лично замѣтятъ какое либо нарушеніе оныхъ, или освѣдомятся о томъ, обязаны немедленно давать о семъ знать мѣстной Полиціи и, въ то же время, доводить до свѣдѣнія Гражданскихъ Губернаторовъ.

28) Гражданскіе Губернаторы обязаны наблюдать, чтобы правила сіи исполнялись въ точности, удостовѣряясь въ томъ чрезъ Чиновниковъ особыхъ порученій, нарочно для сего, или по другимъ случаямъ, отправляемыхъ, и по дошедшимъ свѣдѣніямъ о вкравшихся по сей части злоупотребленіяхъ, неупустительно преслѣдовать оныя законными мѣрами.

(Статьи сіи постановляются въ дополненіе и измѣненіе подлежащихъ статей Свода Уставовъ о питейномъ сборѣ и акцизѣ т. V изд. 1842 г.).

---

naruszeń prawa wydarzy się raz piérwszy i bez żadnych ze strony winowajców przeciw imającym lub odkrywającym je gwałtowności, tedy prócz konfiskaty zabranych napojów winowajcy, za każde wiadro tychże napojów, tak obecnie znalezionych, jako też i tych, które chociaż już obecnie się nie znajdują, ale podług niewątpliwych dowodów rzeczywiście nieprawnie były rozwożone lub przedawane, ulegają karze pieniężnéj we trójnasób większéj od ustanowionéj przez Komitet przedażnéj ceny, licząc także zostające od okrągłéj liczby reszty wiader za całe wiadra; 2) Kiedy zaś będą przekonani powtórnie o tę samą nieprawną czynność, tedy prócz przepisanych w poprzedzającym punkcie konfiskaty i kary pieniężnéj, tracą wszelkie szczególne, tak osobiste jako też ich stanowi udzielone prawa i przywileje, tudzież zsyłają się na zamieszkanie do gubernii Tomskiéj lub Tobolskiéj; albo, jeśli na mocy praw nie są wolni od kary cielesnéj, ulegają karze rózgami od 50 do 60 razów, i oddają się do poprawczych rot aresztanckich cywilnego zarządu na czas od jednego roku do dwóch lat; 3) Kiedy zaś stawić będą opór imającym lub odkrywającym, jednakże bez kroków gwałtownych, tedy prócz przepisanych wyżéj konfiskaty i pieniężnéj kary, za piérwszy raz ulegając karze oznaczonéj w 2-m punkcie tego artykułu, a za drugi tracą wszelkie szczególne, osobiście lub ich stanowi udzielone prawa i przywileje, tudzież zsyłają się na zamieszkanie do gubernii Tomskiéj lub Tobolskiéj, z zamknięciem w więzieniu na czas od jednego roku do dwóch lat; albo jeśli na mocy praw nie są wolni od kary cielesnéj, ulegają karze rózgami od 60 do 70 razów, i oddają się do poprawczych rot aresztanckich cywilnego zarządu na czas od dwóch do cztérech lat.

W razie jeśli opór imającym i odkrywającym był połączony z gwałtownemi krokami, tedy winowajcy, prócz przepisanych w 1-m punkcie konfiskaty i kary pieniężnéj, ulegają karom oznaczonym w prawie za targnienie się na władze od Rządu ustanowione.

24) Tymże karom pieniężnym i osobistym i na tejże zasadzie ulegają także wszyscy biorący udział lub dopomagający Żydom w nieprawnéj przedaży, rozwożeniu lub roznaszaniu.

25) Jeśli kto z Żydów, trzymających kabaki, będzie w swoich zakładach trunkowéj przedaży, położonych w wioskach lub w odległości dwóch wiorst od kabaku, używać także Żydów za komissantów, czeladników lub innych sług kabakowych, tedy ulega za to karze pieniężnéj od stu do stu pięćdziesięciu rubli srébrem za każdego wziętego do téj posługi Żyda, i za każdy raz, stosownie do długości czasu, przez który trzymał Żyda w swoim zakładzie.

IV. *O dozorze nad wykonaniem tych prawideł.*

26) Dozór nad wykonaniem tych prawideł wkłada się na miejskie i ziemskie policye; w dobrach zaś Państwa i w innych należących do oddzielnéj wiedzy, na ustanowione nad niemi zarządy, pod osobistą ich odpowiedzialnością za każde pobłażenie, tudzież pod wyżéj przepisanemi karami

27) Powiatowi Marszałkowie i ustanowione w zachodnich guberniach oddzielne Komitety, ze swojéj strony, czuwając nad ścisłém wykonaniem wszystkich prawideł tu wyrażonych, jeśli osobiście postrzegą jakiekolwiek naruszenie onych, lub się o tém dowiedzą, obowiązani są niezwłócznie dawać o tém wiedzieć miejscowéj Policyi, i w tymże czasie, zawiadamiając Cywilnych Gubernatorów.

28) Cywilni Gubernatorowie obowiązani są czuwać, aby te prawidła ścisle były wypełniane, przeświadczając się o tém za pośrednictwem Urzędników do szczególnych poleceń, umyślnie w tym celu, lub z innych powodów, wysyłanych, a stosownie do otrzymanych wiadomości o wkradających się w téj rzeczy nadużyciach, pilnie karcić je środkami prawnemi.

(Artykuły te uchwalają się dla uzupełnienia i zmienienia odpowiednych artykułów Zbioru Praw o trunkowym poborze i akcyzie, T. V, wyd. 1842 roku).

Варшава, 3 Октября.

Высочайшими Указами, 7-го Сентября, Действительный Статскій Совѣтникъ, Каммергеръ Двора Его Императорскаго Величества *Бехтеевъ*, Членъ Коммиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, согласно своему прошенію, Всемилостивѣйше уволенъ вовсе отъ службы въ Царствѣ Польскомъ; Статскій Совѣтникъ *Гедерштернъ*, Старшій Чиновникъ III Отдѣленія собственной Его Величества Канцеляріи, перечисленъ въ службу по Царству Польскому, и назначенъ Вице-Директоромъ Отдѣленія Общаго Управленія Правительственной Коммиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, съ оставленіемъ въ званіи Каммеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества.

— 14-го числа сего мѣсяца, внезапно скончался въ Краковѣ, на 63 году отъ роду, Графъ Іосифъ *Корвинъ-Красинскій*, бывшій Сенаторъ и Кавалеръ орденовъ: Св. Станислава 1й степени, Золотаго Военнаго Креста и Почетнаго Легіона, Членъ разныхъ благотворительныхъ заведеній и прежней театральной дирекціи, издатель періодическихъ сочиненій *Пяста* и *Варшавскаго Путеводителя* на польскомъ и французскомъ языкахъ, сочинитель и переводчикъ многихъ драматическихъ сочиненій.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 16 Октября.

Вчера, ночью, оставилъ нашу столицу Россійскій государственный канцлеръ, графъ Нессельроде, и отправился вслѣдъ за Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ въ Италію.

Миланъ, 16 Октября.

Ея Величество Государыня Императрица Всероссійская, уже два дня какъ находится въ нашемъ городѣ. Ея Величество, въ сопровожденіи Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны Ольги Николаевны, Вице-Короля Ломбардо-Венеціянскаго и его супруги, изволила осматривать достопримѣчательности города, какъ-то: соборную церковь, церковь св. Амвросія, амфитеатръ, памятникъ воздвигнутый въ знакъ мира, дворецъ въ Брера, въ коемъ помѣщаются произведенія художествъ, и проч. Предъ этимъ, Ея Величество изволила принимать въ аудіенціи Ломбардскаго губернатора, главнокомандующаго войсками въ королевствѣ Ломбардо-Венеціянскомъ, графа Радецкаго и графа Вальмодена. Ея Величество весьма довольна пребываніемъ Своимъ въ Италіи, благорастворенный воздухъ коей весьма полезенъ для Ея здоровья. Ея Величество изволила принять приглашеніе Вице-Короля и быть у него на обѣдѣ, во время котораго, хоръ военной музыки, на замковой площади, разыгрывалъ новѣйшія піесы. Стеченіе публики было многочисленно. Вечеромъ, Августѣйшія Особы изволили находиться въ театрѣ *la Scala*, великолѣпно иллюминованномъ, гдѣ привѣтствованы были радостными восклицаніями.

17 Октября.

Сегодня, въ половинѣ 9 часа утра, изволилъ прибыть сюда Его Величество Государь Императоръ Всероссійскій и остановился во дворцѣ.

Франція.

Парижъ, 20 Октября.

Утверждаютъ, что предсѣдатель совѣта, военный министръ, маршалъ Сультъ, имѣетъ рѣшительное намѣреніе оставить кабинетъ, по разстроенному здоровью, не смотря на желаніе Короля и министровъ, чтобы онъ остался, хотя безъ завѣдыванія военною частію, въ званіи предсѣдателя совѣта. Въ противномъ случаѣ, какъ полагаютъ, адмиралъ Мако вступитъ въ управленіе военнымъ министерствомъ до окончанія экспедиціи противъ Абд-эль-Кадера, послѣ чего маршалъ Бюжо будетъ назначенъ военнымъ министромъ.

— Вопреки слухамъ о распущеніи палаты, г-нъ Гизо, говорятъ, объявилъ нѣсколькимъ депутатамъ, что открытіе собранія палатъ послѣдуетъ во второй половинѣ Декабря.

— Послѣднія волненія въ Италіи ускорили возвращеніе французскаго посланника, графа Флаго въ Вѣ-

Warszawa, 23 października.

Ukazami N. Pana z d. 7-go Września r. b., Rzeczywisty Radzca Stanu, Szambelan Dworu Jego Cesarskiej Mości *Bechtiejew*, Członek Komissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, stosownie do zaniesionéj prośby, uwolniony został zupełnie od służby w Królewstwie Polskiem;— zaś Radzca Stanu *Hedersztern*, Starszy Urzędnik 3 go Wydziału Cesarskiej Kancellaryi Przybocznéj, przeniesiony został do służby w Królewstwie Polskiém, i mianowany Wice Dyrektorem wydziału Administracyi Ogolnéj w Komissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z zachowaniem tytułu Kamerjunkra Dworu Jego Cesarskiej Mości.

— Dnia 14 b. m. zakończył nagle życie w Krakowie, w wieku lat 63, ś. p. Józef Hr. *Korwin-Krasiński*, były Senator Kasztelan, b. Mistrz Dworu, Kawaler Orderów Św. Stanisława 1-éj klassy, Krzyża Złotego Wojskowego i Legii Honorowéj, Członek rozmaitych Instytutów dobroczynnych i dawnéj Dyrekcyi Teatrów, Wydawca pism peryodycznych *Piasta* i *Przewodnika Warszawskiego* w języku polskim i francuzkim, Autor i Tłómacz kilkunastu dzieł drammatycznych.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 16 października.

Przeszłéj nocy opuścił naszę stolicę Kanclerz państwa Rossyjskiego Hr. Nesselrode, udając się za N. Cesarzem Rossyjskim do Włoch.

Medyolan, 16 października.

N. Cesarzowa Rossyjska bawi już od dwóch dni w naszém mieście i raczyła wczoraj z J. C. W. Wielką Xiężniczką Olgą Nikołajewną i JJ. CC. WW. Arcy-Xięciem Wice-Królem i jego małżonką, zwiedzać wszystkie znakomitsze budowle, jako to: kościół katedralny, kościół św. Ambrożego, amfiteatr Arena, łuk pokoju, pałac pięknych sztuk na Brera i. t. p. Przed obejrzeniem tych arcydzieł architektury, raczyła N. Pani udzielić posłuchanie: Gubernatorowi Lombardyi, Feldmarszałkowi Hr. Radeckiemu, głowno dowodzącemu siłą zbrojną w Królestwie Lombardzko Weneckiém, i Hr. Wallmoden. N. Cesarzowa, wielce jest zadowoloną z pobytu Swego we Włoszech; powietrze bowiem tego kraju wpływa korzystnie na Jej stan zdrowia. Podczas obiadu, który J. C. Mość u Arcy Xięcia Wice-Króla przyjąć raczyła, muzyka wojskowa wykonywała na dziedzińcu zamkowym najnowsze sztuki. Natłok ludu był nadzwyczaj wielki. Wieczorem, Dostojne Podróżne zaszczyciły Swą obecnością wspaniale oświecony teatr la Scala, gdzie głośnemi okrzykami radości powitane zostały.

Dnia 17 października.

Dzisiaj, o godzinie wpół do 9 éj rano, raczył tu przybyć N. Cesarz Rossyjski i wysiadł w zamku.

Francya.

Paryż, 20 października.

Zapewniają, że Prezes Rady, Minister wojny, Marszałek Soult, ma stanowczy zamiar wystąpić z gabinetu dla słabości zdrowia, pomimo nalegań Króla i Ministrów, aby choć bez wydziału jako Prezes gabinetu pozostał. W razie przeciwnym sądzą, że Admirał Mackau objąłby tymczasowo Ministerstwo wojny aż do ukończenia wyprawy przeciw Abd-el Kaderowi, poczém Marszałek Bugeaud byłby mianowany Ministrem wojny.

— Wbrew rozszerzonym wieściom o rozwiązaniu Izby, P. Guizot miał oświadczyć kilku Deputowanym, że otwarcie zgromadzenia Izb nastąpi w drugiéj połowie Grudnia.

— Ostatnie zaburzenie we Włoszech przyśpieszyło powrot Posła francuzkiego, Hr. Flahaut, do Wiednia, do-

ну, куда онъ поѣдетъ чрезъ Римъ, и на дняхъ уже отправился изъ Тулона въ Чивитавекіо.

— Частныя письма изъ Италіи сообщаютъ о возобновленіи незначительныхъ движеній подавленнаго въ Романіи мятежа.

— Правительство предназначило для жительства италіянскимъ выходцамъ города: Ошь, Шатору, Сомюръ и Лошь.

— Знаменитый карликъ генералъ Томъ-Томбъ забавляетъ теперь Марсельскую публику.

— Изъ Бреста отплыли три корабля: *Adonis*, *Bryllante* и *Genie* въ Тихій Океанъ.

— Военный министръ постановилъ, чтобы оберъ-офицеры и нижніе чины, уцѣлѣвшіе изъ отряда полковника Монтаньяка, всѣ пожалованы были кавалерами почетнаго легіона. Сынъ полковника Монтаньяка отправился волонтеромъ въ африканскую армію, и опредѣлился въ полкъ, которымъ командовалъ его отецъ.

— Стенографическая переписка изъ Парижа сообщаетъ, что префектъ Марсиллакъ имѣетъ быть отставленъ отъ должности, по поводу обнародованія извѣстнаго письма маршала Бюжо, не смотря на то, что онъ представилъ министерству подлинное письмо маршала, на коемъ находится также *postscriptum*: „Я васъ прашу, милостивый Государь, чтобы письмо это немедленно обнародовано было въ журналахъ.“

— Въ журналѣ *Emancipation de Toulouse* утверждаютъ, что Королева Изабелла давно уже соединена брачнымъ союзомъ, посредствомъ прокураціи, со старшимъ сыномъ Донъ Карлоса. Мунозъ, при совершеніи сего обряда, былъ представителемъ графа Монтемолина.

— Въ Пуатье учрежденъ факультетъ наукъ, въ коемъ будутъ преподавать: философію, исторію, древнюю, французскую и иностранныя литературы. Г. Сальванди намѣревается учредить подобный факультетъ въ городѣ Э.

— Въ одномъ изъ здѣшнихъ журналовъ сообщаютъ полученное съ острова Отаити извѣстіе, что французскій адмиралъ Гамленъ и начальникъ англійской эскадры согласились дѣйствовать за-одно, и что сей послѣдній рѣшился возвратиться въ Отаити, чтобы сдѣлать салютъ французскому протекторскому флагу, и тѣмъ подтвердить дружественное расположеніе обѣихъ націй. Послѣ того Королева Помаре будетъ приглашена отъ имени Франціи и Англіи, подчиниться протекторству, и въ случаѣ дальнѣйшаго сопротивленія, понуждаема будетъ къ тому Франціею.

— Въ *Univers* подтверждаютъ извѣстіе объ отъѣздѣ аббата *Creusat* къ Абд-эль-Кадеру, съ намѣреніемъ обратить его въ католическую вѣру. Въ журналѣ этомъ присовокупляютъ, что намѣреніе аббата *Creusat* давно уже было извѣстно, но его не разглашали, чтобы сего почтеннаго мужа не подвергать пошлымъ пересудамъ и упрекамъ за безвременное и излишнее усердіе. Въ *Univers* припоминаютъ кромѣ того, что въ 1841 году Абд-эль-Кадеръ обѣщалъ архіепископу альжирскому, при размѣнѣ плѣнныхъ, что если снова попадутся ему во власть Французы, то онъ допуститъ къ нимъ священника, и потому, если священнику *Creusat* удастся исходатайствовать себѣ доступъ къ плѣннымъ, то уже тогда предпріятіе его будетъ достохвально и не безплодно.

21 *Октября.*

Въ Парижскомъ Мониторѣ опровергаютъ сообщенный въ другихъ журналахъ слухъ, будто маршалъ Сультъ, по разстроенному здоровью, намѣренъ отказаться отъ управленія дѣлами, и утверждаютъ, что онъ согласился, по общему желанію, остаться и на будущее время предсѣдателемъ кабинета. Однако публика недовѣряетъ этимъ слухамъ; вчера многіе держали пари, что нынѣшнее министерство прекратитъ свое существованіе 29 Октября, въ самый день своего образованія. Вчерашняго дня начали переносить мебель маршала Сульта изъ зданія военнаго министерства въ собственный его домъ, на университетской улицѣ.

— Донъ Карлосъ съ супругою живетъ въ Генуѣ; недавно посѣтилъ ихъ Донъ Мигуель. Онъ выѣхалъ изъ Рима 12 Октября и прибылъ въ Генуу 14 числа, на пароходѣ *Mongibello*. Король Сардинскій пріѣхалъ въ Генуу 16 Октября.

— Въ Марсельскихъ газетахъ сообщаютъ, что Донъ Карлосъ вмѣстѣ съ супругою своею отправится изъ Генуи въ Палермо, гдѣ намѣренъ провести зиму.

kąd udaje się przez Rzym, i odpłynął już właśnie z Tulonu do Civitavecchia.

— Listy prywatne z Włoch, donoszą o pojedyńczych wybuchach przytłumionego powstania w Romanii.

— Wychodzcom Włoskim, którzy do Marsylii przybyli, wyznaczył rząd na mieszkanie miasta: Auch, Chateauroux, Saumur i Loches.

— Sławny karzeł Jenerał Tom-Thomb bawi teraz publiczność Marsylską.

— Z Brestu odpłynęły trzy okręty: *Adonis*, *Bryllante* i *Genie*, do stacyi na Oceanie Spokojnym.

— Minister wojny postanowił, aby podoficerowie i żołnierze, pozostali z kolumny Półkownika Montagnac, wszyscy mianowani byli członkami Legii Honorowéj. Syn Półkownika Montagnac udał się jako ochotnik do armii afrykańskiéj, i wszedł do półku, którym ojciec jego dowodził.

— Stenograficzna korrespondencya z Paryża donosi, iż Prefekt Marcillac ma być złożony z urzędu, z powodu ogłoszenia wiadomego listu Marszałka Bugeaud, chociaż okazać miał ministerstwu oryginalny list Marszałka, na którym znajduje się także *postscriptum*: „Upraszam Pana, abyś ten list ile możności jak najspiesznićj drukiem ogłosić kazał.“

— Francuzki dziennik *Emancipation de Toulouse* zapewnia najuroczyściéj, że Królowa Izabella już oddawna jest zaślubioną, przez prokuracyą, z najstarszym synem Don Karlosa. Munoz miał przy obrzędzie zaślubin zastępować Hrabiego Montemolin.

— W Poitiers ustanowiono fakultet umiejętności, w którym wykładane będą: filozofia, historya, tudzież literatury: starożytna, francuzka i zagraniczna. P. Salvandy zamierza ustanowić podobnyż fakultet w mieście Aix.

— Jedno z pism tutejszych donosi o otrzymanéj wiadomości z wyspy Otahiti, że Admirał francuzki Hamelin, po układach z Admirałem angielskim, zgodzili się na to, ażeby eskadry obu narodów działały spólnie: że nadto Admirał angielski ma się udać do Otahiti, dla salutowania bandery protektoratu, i przez to dać dowód serdecznego porozumienia, łączącego oba narody. Następnie Królowa Pomareh, imieniem Francyi i Angli wezwaną zostanie, aby się poddała protektoratowi, na co gdyby nie chciała dobrowolnie przyzwolić, ma być wolno Francyi zmusić ją do tego środkami zniewalającemi.

— *Univers* potwierdza doniesienie o wyjeździe proboszcza Maskary, xiędza Creusat, do Abd-el Kadera, w zamiarze nawrócenia go. Dodaje, że zamysł xiędza Creusat dawno już był wiadomy, lecz go nierozgłaszano, aby tak zacnego duchownego nie narażać na płytkie sądy i zarzuty o niewczesną i przesadzoną gorliwość. *Univers* przypomina nadto, że w r. 1841 Abd-el Kader obiecał Biskupowi Algieryi, przy wymianie jeńców, że gdyby przypadkiem znowu kiedy Francuzi w moc jego się dostali, natenczas dozwoli, aby duchowny mógł do nich przybyć. Jeżeli zatém xiądz Creusat zdoła wyjednać sobie teraz przystęp do jeńców, już przez to samo przedsięwzięcie jego będzie i chwały godne i niebezowocne.

Dnia 21 *października.*

Monitor Paryzki zbija udzieloną przez inne dzienniki pogłoskę, jakoby Marszałek Soult, z powodu nadwątlonego zdrowia, chciał opuścić ster rządu; utrzymuje oraz, że skłonił się do powszechnego życzenia, i nadal jeszcze gabinetowi przewodniczyć będzie. Publiczność atoli nie wiele daje wiary temu doniesieniu; wczoraj nawet porobiono znaczne zakłady, że gabinet rozwiąże się 29-go października, w rocznicę swego powstania. Od wczoraj przenoszą sprzęty Marszałka Soult z pałacu ministerstwa wojny do domu jego, który przy ulicy uniwersyteckiéj posiada.

— Don Karlos bawi z małżonką swoją w Genui, gdzie ich odwiedził Don Miguel. Xiążę ten wyjechał z Rzymu, 12-go a 14-go stanął w Genui parostatkiem *Mongibello*. Król Sardyński zjechał do Genui 16-go.

— Gazety Marsylskie donoszą, że Don Karlos uda się wraz z małżonką swoją z Genui na zimę do Palermo.

— Слышно, что Буэносъ-Айресскій диктаторъ объявилъ американскому посланнику, посѣтившему его уже послѣ начатія непріятельскихъ дѣйствій французскою и англійскою эскадрами, что онъ никогда не согласится на требованія сихъ Державъ.

— Обсерваціонный флотъ, подъ начальствомъ адмирала Парсеваля-Дешена, состоящій изъ 10 линѣйныхъ кораблей и 2-хъ фрегатовъ, вышелъ 10 числа с. м. изъ Альжира въ Оранъ, откуда отправится въ Танжеръ и Могадоръ.

— О убійствѣ баталіоннаго командира Билльо, о коемъ сообщено нами вчера, получены сегодня подробныя свѣдѣнія. Въ одномъ дружественномъ племени Оранской провинціи произошелъ споръ; г-нъ Билльо отправился туда, съ начальникомъ полиціи Г. Матье Домбаль и четырмя гусарами. Неизвѣстно спорилъ ли онъ съ Арабами; но они вдругъ на него напали и умертвили. Неизвѣстно также, что сдѣлалось съ Г. Матье Домбаль и гусарами; опасаются только не подверглись-ли они участи Г. Билльо.

— Въ одномъ изъ прекраснѣйшихъ домовъ Сенъ-Жерменскаго предмѣстья приготовляютъ большую залу, назначаемую для помѣщенія женской академіи. Заведеніе сіе основано будетъ на новыхъ началахъ; одна знатная дама записала все свое имущество въ пользу заведенія. Дамы, принятыя въ число членовъ академіи, будутъ получать жалованье и заниматься составленіемъ французскаго словаря, который изъ всѣхъ доселѣ извѣстныхъ словарей будетъ самый обширный и полный. Десять дамъ, извѣстныхъ писательницъ, уже избраны въ члены сей новой академіи; онѣ изберутъ остальныхъ членовъ, коихъ число будетъ простираться до сорока. Открытіе академіи послѣдуетъ въ будущемъ Ноябрѣ мѣсяцѣ.

— Въ первомъ округѣ города Парижа открыта зала, въ коей дѣвицы хорошаго поведенія будутъ учиться шитью. Цѣль этого заведеніе будетъ состоять въ томъ, чтобы доставлять работу бѣднымъ работницамъ, вмѣсто подаянія, и исправленія ихъ нравственни.

— На послѣднемъ засѣданіи академіи, Г. Араго сообщилъ объ изобрѣтеніи имъ инструмента для измѣренія разстоянія мѣстъ, которое въ военное время можетъ принести важныя выгоды; всякій офицеръ, съ помощію сего орудія, въ состояніи будетъ опредѣлить съ точностію данное разстояніе мѣста отъ непріятельскихъ войскъ.

— Въ городѣ Seintes происходилъ большой религіозный праздникъ, въ коемъ участвовало болѣе тысячи духовныхъ лицъ и 12 епископовъ. Торжество это происходило вслѣдствіе открытія мощей святаго Евтропія, который во второмъ столѣтіи причтенъ къ лику святыхъ, и былъ погребенъ въ давно уже оставленной церкви, въ развалинахъ коей нашли теперь сказанныя мощи.

— Въ Руанъ привезли изъ Италіи статую Королевы Гортенсіи изъ бѣлаго мрамора, назначенную для города Руэ; Королева изображена стоящею на колѣнахъ и молящеюся.

22 Октября.

15 числа, по полудни, маршалъ Бюжо прибылъ въ Альжиръ съ двумя баталіонами, вмѣстѣ съ нимъ отправившимися изъ Марсели. Въ оранской провинціи случилось новое несчастіе: незначительный Аинъ-Темушенскій гарнизонъ, состоящій всего изъ 60 чел., былъ аттакованъ превосходными арабскими силами, съ коими долженъ былъ выдержать неравную отчаянную борьбу, продолжавшуюся 48 часовъ. Непріятель наконецъ отступилъ, но поселившіеся внѣ стѣнъ, окружающихъ лагерь, колонисты, уведены Арабами въ качествѣ плѣнниковъ. Джемма-Газауатъ состоитъ въ строгой осадѣ, и оттуда не было никакихъ извѣстій о Недромѣ. Сношенія между Ораномъ, Маскарою, Тлемесеномъ и дѣйствующими тамъ разными военными корпусами совершенно пресѣчены, и единственно посредствомъ Арабовъ можно только узнать, кое что о томъ, что происходитъ внутри страны. По донесеніямъ ихъ, генералъ Ламорисьеръ, по соединеніи съ генераломъ Каваньякомъ, вынужденъ былъ при Иссерѣ снова отдѣлиться отъ него и отступить къ рѣкѣ Саладо, для прикрытія оранской провинціи и воспрепятствованія Эмиру соединиться съ мятежниками маскарскаго отряда. Полковникъ Вальсонъ Эстергази, командующій туземною конницею, соединился съ полковникомъ Жери, главнымъ начальникамъ Маскары, чтобы противостать распространяющемуся съ этой стороны мятежу. Генералъ Буржолли, не смотря на полученныя нѣкоторыя выгоды и успѣхи, все еще не можетъ выступить

— Mówią, że dyktator Buenos Ayres oświadczył Posłowi Amerykańskiemu, który go odwiedził już po rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich przez połączone siły Francyi i Anglii, że nigdy nie ulegnie żądaniom pomienionych mocarstw.

— Flota obserwacyjna, złożona z 10 ciu okrętów liniowych i 2 fregat, a zostająca pod dowództwem Admirała Parseval Déschenes, odpłynęła 10-go b m. z Algieru do Oranu, skąd uda się do Tangeru i Mogadoru.

— O doniesioném już zamordowaniu dowódzcy bataliouu, Billaut, dowiadujemy się dzisiaj bliższych szczegółów: W jednem z pokoleń prowincyi Oranu, Francuzom przyjaźnych, zaszły spory. Wspomniony dowódzca udał się tam w towarzystwie P. Mathieu Dombasle, naczelnika biura Arabskiego, i cztérech huzarów. Nie wiemy, czy miał jaką sprzeczkę z Arabami, to tylko pewna, że ci nagle napadli go i zamordowali. Również nie wiadomo co się stało z P. Mathieu Dombasle i huzarami, i obawiamy się czy nie podzielili losu swego dowódzcy.

— W jednym z najpiękniejszych pałaców przedmieścia de St. Germain, przyozdabiają wielką salę, przeznaczoną na Akademiją Dam. Zakład ten naukowy wzniesiony będzie na nowych zasadach a jedna ze znakomitych pań zapisuje mu cały swój majątek. Damy, zaszczycone tytułem akademiczek, będą pobierały płacę i zajmą się utworzeniem słównika Francuzkiego, który ze wszystkich słowników, dotychczas znanych, ma być najobszerniejszym i najdokładniejszym. Dziesięć dam znanych z dzieł swoich, już są członkami téj nowéj akademii, i one-to wybiorą swoje towarzyszki do liczby cztérdziestu. Rzeczona Akademija otwarta będzie w przyszłym miesiącu.

— W piérwszym okręgu miasta Paryża otworzono salę, gdzie uczciwe robotnice uczą się szycia. Celem tego zakładu jest udzielanie zatrudnienia, zamiast jałmużny, i poprawa stanu moralnego robotnic.

— Na ostatniém posiedzeniu Akademii, P. Arago doniósł o wynalezionèm przez siebie narzędziu do mierzenia odległości miejsca, ktore w wojnie ważną może świadczyć usługę. Każdy oficer za pomocą tego narzędzia. mógłby oznaczyć ściśle każdą odległość od wojska nieprzyjacielskiego.

— W mieście Scintes odbyła się wielka religijna uroczystość, na którą przybyło przeszło tysiąc xięży i 12 Biskupów. Uroczystość ta nastąpiła w skutku wynalezienia relikwii świętego Eutropiusza, który w 2-m stuleciu był ścięty i pochowany w opuszczonym oddawna kościele, w którego teraz rozwalinach miano znaleść rzeczone relikwie.

— Do Rouen przywieziono z Włoch posąg Królowéj Hortensyi z białego marmuru, przeznaczony dla miasta Rueil Królowa Hortensya wyobrażona jest jako klęcząca i modląca się.

Dnia 22 października.

Marszałek Bugeaud przybył d. 15 po południu do Algieru z dwóma batalionami, które wsiadły z nim na okręt w Marsylii. W prowincyi Oran zaszło nowe nieszczęście. Słaba załoga w Ain-Temuszen, złożona z 60 ludzi, attakowana była przez przeważne siły Arabów, z którymi przez 48 godzin ciężką musiała wytrzymywać bitwę. Nieprzyjaciel w końcu odstąpił, ale osiedli po za murem otaczającym obóz Koloniści, zostali jako jeńcy uprowadzeni przez Arabów. Dżemma-Gazauat jest ściśle oblężone, i nie miano tam żadnéj wiadomości o Nedromie. Związki pomiędzy Oranem, Maskarą, Tlemsen, i działającemi śród nich różnemi korpusami wojska, są zupełnie przecięte, i jedynie tylko przez Arabów można się jeszcze cokolwiek dowiedzieć o tém, co się dzieje wewnątrz kraju. Według nich, Jenerał Lamoricière po złączeniu się z Jenerałem Cavaignac, zmuszony został nad Isserą odłączyć się znowu od niego i cofnąć się nad rz. Salado, dla zasłonienia prowincyi Oranu i przeszkodzenia Emirowi połączyć się z powstańcami pod dywizyi Maskary. Półkownik Walsin Esterhazy, na czele jazdy krajowców, musiał połączyć się z Półkownikiem Gery, głównym dowódzcą Maskary, aby stawić czoło szerzącemu się z téj strony powstaniu. Jenerał Bourjolly, pomimo otrzymanych świeżo korzyści i powodzenia, musi się jeszcze zatrzymywać w Sidi Bel-Assel, czekając na posiłki, aby mógł wkroczyć na nowo w granice pokolenia Flittasów. Krótko mówiąc, musiano się wszędzie zachować odpornie, jakkolwiek przybycie Jenerała Lamoricière z pięciu batalionami, wzbu-

изъ Сиди-Бель-Ассела, пока не получитъ подкрѣпленій, и только послѣ этого предприметъ экспедицію противъ племени Флиттасовъ. Словомъ на каждомъ пунктѣ вынуждены дѣйствовать оборонительно, несмотря на прибытіе генерала Ламорисьера съ пятью баталіонами, который сначала возбудилъ было надежду, что непріятель вскорѣ вытѣсненъ будетъ за марокскіе предѣлы. Во всѣхъ частныхъ письмахъ сообщаютъ, что во всѣхъ военныхъ отрядахъ свирѣпствуютъ болѣзни.

— Отрядъ полковника Жерп, взявъ приступомъ незначительный фабричный городъ Катахъ, лежащій въ 8 миляхъ отъ Маскары, совершенно разграбилъ его и умертвилъ 250 Арабовъ мужескаго пола, оставивъ только женщинъ и дѣтей.

— Абд-эль-Кадеръ всѣ необходимыя вещи выписываетъ изъ Гибралтара чрезъ Марокко. Одинъ изъ его адъютантовъ находится, говорятъ, въ Тетуанѣ, гдѣ получаетъ ружья, аммуницію, порокъ, одежду, словомъ все необходимое, и отправляетъ далѣе къ Абд-эль-Кадеру. Обстоятельство это удивляетъ тѣмъ болѣе, что Тетуана состоитъ въ прямой зависимости отъ марокскаго императора. Центральное депо Эмира учреждено въ области Бени-Снассенскаго племени, а въ Тазѣ находятся мастерскія для шитья мундировъ, сбруи и всѣхъ прочихъ вещей. Онъ покупаетъ здѣсь также лошадей для своей конницы и лошаковъ для фурштата, и сверхъ сего имѣетъ пороховой заводъ. А такъ какъ и Таза совершенно подчинена марокскому императору, то по этому условія послѣдняго трактата между Франціею и Марокомъ нарушены. Несмотря однако же на все это, 15-го числа т. м., какъ сообщаютъ, отъ марокскаго императора отправленъ во Францію посланникъ, съ изъявленіемъ дружественнаго расположенія.

— Минералогическія открытія, производимыя въ Альжиріи офицерами и военными врачами, часъ отъ часу становятся важнѣе и правительство препроводило туда инструкцію о порядкѣ отправленія образцовъ открытыхъ минералловъ въ горное училище.

— Говорятъ, что во французской арміи будутъ заведены верблюды, для перевозки солдатъ и багажа во время форсированныхъ маршей.

23 *Октября.*

Полученная въ полдень телеграфическая депеша сообщаетъ, о прибытіи Его Величества Государя Императора Всероссійскаго въ Геную.

— Г. Тьеръ возвратится сюда изъ Лондона завтра или послѣ завтра. Слышно, что путешествіе въ Парижъ совершитъ онъ въ сопровожденіи Лорда Пальмерстона.

— Уже нѣсколько дней какъ замѣчаютъ большое движеніе между членами дипломатическаго корпуса.

— Въ Монитерѣ напечатано королевское постановленіе, призывающее къ дѣйствительной службѣ рекрутовъ, оставшихся отъ набора 1834 года.

— Говорятъ, что чрезъ нѣсколько дней напечатано будетъ въ Монитерѣ постановленіе, созывающее собраніе палатъ къ 22-му Декабря.

Англія.

Лондонъ, 20 *Октября.*

Герцогиня Ида Саксенъ-Веймарская, послѣ продолжительнаго пребыванія у высокой своей родственницы, выѣхала изъ Англіи, вмѣстѣ съ своими дѣтьми, принцемъ Эдуардомъ и принцессами Анною и Амаліею, въ Остенде.

— Лордъ Ашлей обѣщалъ депутаціи Манчестерскихъ рабочихъ, что въ началѣ будущихъ засѣданій парламента, внесетъ билль, ограничивающій время работъ до 10 часовъ въ день.

— До сихъ поръ ошибочно предполагали, что морскія силы Англіи при берегахъ Ла-Платы не равняются французскимъ. Обнародованное теперь сравненіе показываетъ противный результатъ. Тамошняя англійская эскадра состоитъ изъ двухъ фрегатовъ, шести корветтъ и двухъ пароходовъ, имѣющихъ вмѣстѣ 218 орудій, французская же, изъ двухъ корветтъ и трехъ малыхъ судовъ, имѣющихъ 148 орудій.

21 *Октября.*

Изъ Виндсора увѣдомляютъ, что третьяго дня прибыла туда вдовствующая Королева Аделаида, и встрѣчена была у входа во дворецъ, принцемъ Альбертомъ и статсъ-дамами.

dziło było powszechną nadzieję, że wkrótce będzie można wygnać nieprzyjaciela za granicę Maroku. Wszystkie listy prywatne mówią o nadzwyczajnéj liczbie chorych we wszystkich bez wyjątku kolumnach.

— Kolumna Półkownika Gery, zdobywszy małe fabryczne miasteczko Kalah, o 8 mil fran. od Maskary, zupełnie je zrabowała i wycięła w pień 250 Arabów płci męzkiéj, zostawiwszy tylko kobiety i dzieci.

— Abd-el-Kader sprowadza wszystkie swoje potrzeby z Gibraltaru przez Maroko. Jeden z jego ajentów ma się znajdować w Tetuan, gdzie odbiera broń, amunicyą, proch, ubiory, zgoła wszystko co potrzeba, i Abd-el Kaderowi daléj przesyła. Rzecz ta byłaby tém dziwniejszą, że Tetuan ulega zupełnie władzy Cesarza Marokańskiego. Środkowy magazyn Emira znajduje się w pokoleniu Beni-Snassen, w Taza zaś ma warsztaty, gdzie się robią odzieże, siodła i wszystkie inne sprzęty i naczynia. Tam on także zakupuje na targu wszystkie konie dla swojéj jazdy i muły dla transportów, i nadto posiada tamże fabrykę prochu. Że zaś i Taza także jest miastem całkiem Cesarzowi uległém, warunki przeto ostatniego traktatu między Francyą i Marokiem byłyby nadwerężone. Pomimo to, d. 15 b. m., miał być wysłany od Cesarza Poseł do Francyi, z zapewnieniami przyjacielskich uczuć jego władzcy.

— Odkrycia mineralogiczne w Algieryi, czynione przez oficerów i lekarzy wojskowych, coraz większéj nabierają ważności; z tego powodu wydano instrukcyą, jakim sposobem probki minerałów mają być odsyłane do szkoły górniczéj.

— Słychać, że dromadery mają być zaprowadzone w wojsku francuzkiém w Algieryi, mianowicie do transportu żołnierzy i bagażów, w pochodach przyśpieszonych.

Dnia 23 października.

Nadeszła w południe depesza telegraficzna donosi o przybyciu N. Cesarza Rossyjskiego do Genui.

— P. Thiers oczekiwany tu jest jutro lub pojutrze z Londynu. Słychać, że podróż do Paryża odbędzie w towarzystwie Lorda Palmerston.

— Od kilku dni spostrzegać się daje wielki ruch pomiędzy członkami Ciała Dyplomatycznego.

— *Moniteur* ogłosił postanowienie królewskie, powołujące do czynnéj służby w wojsku lądowém młodych żołnierzy z klassy r. 1841 pozostałych.

— Słychać, że *Moniteur* ma ogłosić za kilka dni postanowienie zwołujące zgromadzenie Izb na dzień 22-gi grudnia.

Anglia.

Londyn, 20 października.

Xiężna Ida Sasko-Wejmarska, po długim pobycie u swéj dostojnéj krewnéj, opuściła Anglią wraz z dziećmi: Xięciem Edwardem i Xiężniczkami Anną i Amelią, i wczoraj odpłynęła do Ostendy.

— Lord Ashley zapewnił deputacyą robotników z Manchester, że w początku przyszłego posiedzenia parlamentu, poda bill ograniczający liczbę godzin pracy do 10.

— Dotychczas błędnie podawano, że siła morska Anglii w La Plata jest mniejsza od francuzkiéj. Ogłoszone teraz porównanie sił obu narodów okazuje przeciwny wypadek. Tameczna eskadra angielska składa się z dwóch fregat, sześciu korwet i dwóch parostatków, mających ogółem 218 dział; francuzka zaś liczy dwie fregaty i trzy mniejsze statki, w ogóle 148 dział.

Dnia 21 października.

Z Windsoru donoszą, że dnia onegdajszego przybyła tam z odwiedzinami Krolowa wdowa. J. K. Mość przyjętą została u wejścia pałacu, przez Xięcia Alberta i damy honorowe.

— Въ *Manchester Guardian* сообщаютъ извѣстіе изъ Вальпарезо отъ 28-го Іюня, что англійскій пароходъ *Salamander* потопленъ при Отаити французскимъ фрегатомъ *Uranie*. Въ *Morning-Herald* извѣстіе сіе считаютъ ложнымъ.

— Г. Тьеръ, вчера, по полудни, выѣхалъ чрезъ Брейтонъ обратно въ Парижъ. Во время своего здѣсь пребыванія, онъ не былъ представленъ ко двору и не посѣтилъ ни одного министра. Въ минувшій вторникъ имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Лордомъ Пальмерстономъ.

— Донесенія о болѣзненномъ качествѣ картофеля въ Ирландіи не благопріятны. Лордъ намѣстникъ предписалъ 13 с. м. циркулярно, чтобы по сему предмету сдѣланы были точныя розысканія и представлены донесенія.

— По донесеніямъ изъ Новой-Зеландіи отъ 24 Мая, тамъ не произошло ничего новаго. Туземцы все еще взволнованы, и не думаютъ покоряться. Послѣ того, какъ начальникъ Помаре былъ пойманъ, сочли нужнымъ овладѣть крѣпостью, занимаемою приверженцами предводителя Геки. На сей конецъ посланы были 58 и 99 полки, и отрядъ морскихъ солдатъ, коимъ удалось послѣ упорнаго сопротивленія, взять крѣпость; но вскорѣ принуждены они были оставить ее, и воротиться въ Аукlendъ. Туземцы потеряли при семъ случаѣ 200 человѣкъ убитыми, а Англичане 13 убитыми и 25 ранеными; послѣдствія сего дѣла не произвели желаемаго успѣха. Начальникъ Робертсонъ, отличившійся при защитѣ Корорарика, и раненый, отплылъ 19 Мая изъ Ауклендa въ Англію.

Швеція и Норвегія.

Христіанія, 10 *Октября*.

Третьяго дня Король открылъ засѣданія Стортинга тронною рѣчью.

— Стортингъ отринулъ, значительнѣйшимъ противъ прошлогодняго большинствомъ, проектъ предоставленія Евреямъ права селиться въ Норвегіи.

— *Storthing* опредѣлилъ сумму въ 2,634,495 таллеровъ на расходы по вѣдомству финансовъ, съ 1 Іюля 1845 до сего же числа 1848 года. На покрытіе расходовъ, по предстоящему обряду коронованія Ихъ Величествъ Короля и Королевы, стортингъ назначилъ 40,000 таллеровъ.

— На окончательную постройку Королевскаго дворца въ Христіаніи, назначено 108,000 талеровъ, а на внутреннюю отдѣлку 90,000. Содержаніе сухопутныхъ силъ будетъ стоить 754,000 тал., морскихъ 316,000, а національный долгъ составляетъ 199,903. Пошлинный сборъ доставляетъ 1,900,000 талеровъ.

— Третьяго дня открытъ здѣсь памятникъ сооруженный покойнымъ Королемъ, въ честь норвежскаго намѣстника графа Германа Ведель-Ярльсберга. Памятникъ сей, воздвигнутъ на островѣ Ледунардѣ, съ слѣдующею надписью: „Король Норвежскій и Шведскій Карлъ Іоаннъ воздвигъ памятникъ сей другу своему, намѣстнику Норвегіи графу Герману Ведель Ярльсбергу 1845 года.“

— Тогда какъ купеческій флотъ значительно уменьшился, число норвежскихъ купеческихъ судовъ въ теченіе послѣднихъ трехъ лѣтъ увеличилось. Теперь считается 1,800 судовъ, поднимающихъ 98,689 ластовъ груза; весною 1842 года всего было 1,740 судовъ, поднимавшихъ груза 93,554 ласта.

Стокгольмъ, 8 *Октября*.

Король прибылъ сюда изъ Норвегіи, вмѣстѣ съ принцемъ Густавомъ. Немедленно по прибытіи Е. В. собралъ государственный совѣтъ, и регентство, установленное на время отсутствія Короля, отмѣнено.

— Въ Вермландской области въ приходѣ Вермскогъ открыли серебряную руду, которая, по изслѣдованію капитана Сванберга, даетъ значительное количество чистаго серебра. Академія наукъ получила уже о томъ увѣдомленіе.

— Въ *Aftanblad* пишутъ, что капитанъ Флитвудъ изобрѣлъ машину, стрѣляющую не порохомъ, а силою сжатаго воздуха. Эта машина выбрасываетъ до 100 пуль въ минуту.

— *Manchester Guardian* udziela wiadomość z Valparais pod d. 28 czerwca, według któréj angielski parowy okręt *Salamander*, zatopiony został przy Otahiti przez fregatę francuzką *Uranie*. *Morning-Herald* uważa tę wieść za zmyśloną.

— P. Thiers wyjechał wczoraj po południu przez Brighton na powrót do Paryża. W czasie swego tutaj pobytu nie był ani przedstawiony u dworu, ani też nie odwiedził żadnego Ministra. W przeszły Wtorek miał długą konferencyą z Lordem Palmerston.

— Wiadomości o chorobie kartofli w Irlandyi są coraz niepomyślniejsze. Okolnik Lorda namiestnika z dnia 13-go b. m., poleca władzom ścisłe badania w tym przedmiocie, i zdanie stosownych raportów.

— Według doniesień, pod datą 24-go maja, z Nowéj-Zelandyi, tameczny stan rzeczy w niczém się nie zmienił. Krajowcy ciągle byli wzburzeni, i nie myśleli wcale skłonić się do uległości. Po ujęciu naczelnika Pomareh. uznano za stosowne zająć warownią, osadzoną przez stronników dowódzcy Heki. Wyznaczono do tego półki 58 i 96, oraz majtków i żołnierzy morskich, którym udało się, po silnym oporze krajowców, zająć rzeczoną warownią; wkrótce jednakże musieli znowu ją opuścić i wrócić do Auckland. Krajowcy stracili 200 w zabitych, Anglicy zaś 13 zabitych i 25 ranionych, a skutek wyprawy nie wywarł bardzo dobrego wpływu. Dowodzca Robertson, wsławiony przy obronie Kororarika, i ranny tamże, odpłynął 19 go maja z Auckland do Anglii.

Szwecya i Norwegia.

Chrystyania, 10 *października*.

Onegdaj Król Jego Mość zamknął posiedzenia tegorocznego Storthingu mową tronową.

— Storthing, znaczniejszą jak w roku zeszłym większością, odrzucił udzielenie Żydom prawa osiedlania się w Norwegii.

— Tenże Storthing uchwalił summę 2,631,495 talarów species, na okres finansowy od 1-go lipca 1845 do tegoż samego dnia 1848 roku. Na koronacyą Króla i Króla i Królowéj, Storthing wyznaczył summę 40,000 species.

— Na dokończenie królewskiego zamku w Chrystyanii przeznaczył Storthing 108,000 species, zaś na wewnętrzne urządzenie 90,000. Siła lądowa kosztować będzie 754,000 species, morska 316,000, dług narodowy 199,903. Cła przynieść mają 1,900,000 species.

— Onegdaj odkryto pomnik wystawiony przez zmarłego Króla, Namiestnikowi Norwegii Hr. Hermanowi Wedel-Jarlsberg. Pomnik ten stoi na wyspie Ladugaard, i nosi napis: *Król Norwegii i Szwecyi Karol Jan, wzniósł ten pomnik swemu przyjacielowi, namiestnikowi Norwegii Hr. Hermanowi Wedel-Jarlsberg*, 1845 r.

— Kiedy szwedzka flota handlowa znacznie się zmniejszyła, flota Norwegska od lat trzech codzień się powiększa; obecnie liczy już 1,800 statków biorących 98,689 łasztów ciężaru, gdy na wiosnę 1842 roku miała tylko 1,740 statkow przewożących 93 554 łasztów.

Sztokholm, 8 *października*.

J. K. Mość przybył tu wczoraj z Norwegii wraz z Xięciem Gustawem. Zaraz po przybyciu Monarchy zgromadziła się Rada państwa i rozwiązano Rejencyą, utworzoną na czas nieobecności Królewskiéj.

— Odkryto kopalnie srébra w parafii Wermskog w Wermland, które wydają, według prób kapitana Svanberg, znaczny procent czystego metalu. Zawiadomiono o tém Akademią nauk.

— *Aftanblad* donosi, że Kapitan Fletwood wynalazł machinę strzelającą nie prochem, lecz zgęszczoném powietrzem. Z téj machiny można w minucie wyrzucić sto kul.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга—Печ. позвол. 30-го Октября 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.